

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**«ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ У ПАЦІЄНТІВ З ПРОТЕЗАМИ, ОРТЕЗАМИ»**

Спеціальність: **I7 «Терапія та реабілітація»**
Освітньо-професійна програма: **Фізична терапія, ерготерапія**
Код компонента в освітній програмі: **ОК 43**
Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **IV**
Семестр(и): **VII (осінній)**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2028-2029**

Обсяг: **5 кредити ECTS (150 год.)**
Навчальні заняття: **практичні заняття**
Підсумковий контроль: **диф.залік**
Пререквізити: **ОК14, ОК15, ОК16, ОК20, ОК21, ОК30, ОК31, ОК34**

Кафедра/підрозділ: **кафедра спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії**, вул. О. Шпейєра, 4, м. Харків, Університетська клініка ХНМУ, 2-й поверх, праве крило.

Керівники освітнього компонента: викладач кафедри спортивної, медичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії.: **Злепко Іван Павлович** ip.zlepko@kntmu.edu.ua
Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle): <https://distance.kntmu.edu.ua/enrol/index.php?id=5725>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Дисципліна «Фізична терапія у пацієнтів з протезами, ортезами» як освітній компонент спрямована на формування системи знань про принципи, етапи та методи реабілітації осіб з ампутаційними дефектами, ортопедичними деформаціями та порушеннями опорно-рухового апарату, які потребують застосування протезів і ортезів. У дисципліні висвітлюються питання медичних, біомеханічних, соціальних та психологічних аспектів відновлення функціональної незалежності пацієнтів, а також організація міжпрофесійної взаємодії в мультидисциплінарній команді реабілітації.

МЕТА КУРСУ: є формування у здобувачів освіти системи знань і практичних умінь з організації та проведення реабілітаційних заходів для пацієнтів, які користуються протезами чи ортезами, оволодіння сучасними методами відновлення функцій, профілактики ускладнень та забезпечення максимальної функціональної незалежності пацієнтів.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Після завершення курсу «Фізична терапія у пацієнтів з протезами, ортезами» особлива увага приділяється відновленню рухових навичок, навчання користуванню протезно-ортопедичними виробами, профілактиці ускладнень, а також адаптації пацієнтів до повсякденного життя й професійної діяльності. Дисципліна формує у здобувачів компетентності, необхідні для комплексного підходу до оцінки стану пацієнта, планування та реалізації реабілітаційних програм, забезпечуючи поєднання теоретичних знань із практичними навичками клінічної роботи.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**Перелік тем лекцій (16 годин)**

Тема 1. Вступ до реабілітації протезованих та ортезованих пацієнтів. Історичні аспекти. Класифікація протезів і ортезів.

Тема 2. Методи терапії та реабілітації пацієнтів після протезування та ортезування.

Тема 3. Фізіотерапія та ерготерапія пацієнтів з протезами та ортезами.

Тема 4. Новітні технології в реабілітації при складних травмах та станах. Сучасні цифрові технології у виготовленні та налаштуванні протезів і ортезів (3D-сканування, 3D-друк, сенсорні системи).

Тема 5. Мультидисциплінарний підхід у розробці індивідуальних програм реабілітації протезованих та ортезованих пацієнтів.

Тема 6. Біомеханічні принципи функціонування протезів і ортезів. Вплив конструкції на рухову активність.

Тема 7. Особливості фізичної терапії у дітей із вродженими дефектами кінцівок.

Тема 8. Критерії оцінювання ефективності реабілітації протезованих і ортезованих пацієнтів.

Перелік тем практичних занять (58 год.):

Тема 1. Функціональне і фізичне оцінювання пацієнтів після ампутацій. Хода. Оцінка ходи та її порушення.

Тема 2. Методи фізичної терапії, ерготерапії у пацієнтів після протезування та ортезування

Тема 3. Моніторинг та корекція реабілітаційного процесу. Профілактика контрактур, пролежнів та постуральних деформацій у протезованих і ортезованих пацієнтів.

Тема 4. Фантомні болі. Дзеркальна терапія після ампутацій.

Тема 5. Методи соціально-психологічної реабілітації та адаптації пацієнтів після протезування й ортезування. Реінтеграція у професійне життя.

Тема 6. Новітні технології в реабілітації при складних травмах та станах.

Тема 7. Мультидисциплінарний підхід у розробці індивідуальних програм реабілітації протезованих та ортезованих пацієнтів.

Тема 8. Реабілітація після ампутацій верхніх кінцівок: етапи, завдання, засоби фізичної терапії.

Тема 9. Реабілітація після ампутацій нижніх кінцівок: тренування рівноваги, стояння та ходи з протезом. Підготовка кукси до протезування: профілактика ускладнень, догляд, компресійна терапія.

Тема 10. Біомеханічні принципи функціонування протезів і ортезів. Вплив конструкції на рухову активність.

Тема 11. Ортезування при ураженнях центральної та периферичної нервової системи: принципи, приклади, реабілітація.

Тема 12. Ортезування при захворюваннях та травмах опорно-рухового апарату. Відновлення опорної та рухової функцій.

Тема 13. Особливості фізичної терапії у дітей із вродженими дефектами кінцівок.

Тема 14. Сучасні цифрові технології у виготовленні та налаштуванні протезів і ортезів (3D-сканування, 3D-друк, сенсорні системи).

Перелік тем самостійної роботи студента (90 год.)

Тема 1. Функціональне і фізичне оцінювання пацієнтів після ампутацій. Хода. Оцінка ходи та її порушення.

Тема 2. Методи фізичної терапії, ерготерапії у пацієнтів після протезування та ортезування

Тема 3. Моніторинг та корекція реабілітаційного процесу.

Тема 4. Фантомні болі. Дзеркальна терапія після ампутацій.

Тема 5. Методи соціально-психологічної реабілітації.

Тема 6. Новітні технології в реабілітації при складних травмах та станах.

Тема 7. Мультидисциплінарний підхід у розробці індивідуальних програм реабілітації протезованих та ортезованих пацієнтів.

Тема 8. Реабілітація після ампутацій верхніх кінцівок: етапи, завдання, засоби фізичної терапії.

Тема 9. Реабілітація після ампутацій нижніх кінцівок: тренування рівноваги, стояння та ходи з протезом.

Тема 10. Підготовка кукси до протезування: профілактика ускладнень, догляд, компресійна терапія.

Тема 11. Біомеханічні принципи функціонування протезів і ортезів. Вплив конструкції на рухову активність.

Тема 12. Ортезування при ураженнях центральної та периферичної нервової системи: принципи, приклади, реабілітація.

Тема 13. Ортезування при захворюваннях та травмах опорно-рухового апарату. Відновлення опорної та рухової функцій.

Тема 14. Особливості фізичної терапії у дітей із вродженими дефектами кінцівок.

Тема 15. Сучасні цифрові технології у виготовленні та налаштуванні протезів і ортезів (3D-сканування, 3D-друк, сенсорні системи).

Тема 16. Профілактика контрактур, пролежнів та постуральних деформацій у протезованих і ортезованих пацієнтів.

Тема 17. Адаптації пацієнтів після протезування й ортезування у повсякденне життя.

Тема 18. Критерії оцінювання ефективності реабілітації протезованих і ортезованих пацієнтів.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: методи вправ (практичні), методи використання слова (педагогічне словесне пояснення) та методи наочності (демонстрація рухів), інтерактивні методи.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінки за практичне заняття виставляються за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» або «незадовільно» відповідно до критеріїв оцінювання знань та вмінь. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (120 – 200 балів) відповідно до таблиці 2 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД з додаванням балів за виконані індивідуальні завдання (виконуються за бажанням) становить **загальну навчальну діяльність (ЗНД).**

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів. Перелік індивідуальних завдань та кількість балів, які може отримати здобувач, можна отримати у викладача групи або знайти в програмі навчальної дисципліни, що розміщена на сторінці освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle)

Підсумковий контроль: диф.залік (ДЗ).

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + ІЗ + ДЗ$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі:

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння освітнього компонента передбачає обов'язкове відвідування практичних занять, а також самостійну роботу.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем практичних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою.

- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо здобувач освіти відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач освіти повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату здобувач освіти отримує за завдання 0 балів.

Відвідування занять. Відвідування практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є спортивна форма. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Ванюк Д. В., Гурєєва А. М. Технічні засоби в реабілітації : навч. посібник / Д. В. Ванюк, А. М. Гурєєва. — Запоріжжя : ЗДМФУ, 2024. — 164 с. .
2. Антонова-Рафі Г. В., Мельник Є. В., Сніцар Є. В. та ін. Протезування та штучні органи : навч. посібник / за ред. КПП ім. І. Сікорського. — Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2021. — 184 с.
3. Фізична реабілітація ветеранів. Навчальні матеріали для реабілітологів, які працюють з ветеранами. [Електронний ресурс] / Ю.Рожко, В. Попович, Ю. Федорченко, У. Кащій // Genius. — 2023. — Режим доступу до ресурсу: https://moz.gov.ua/uploads/ckeditor/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/rehabilitation_4.pdf.
4. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник / Л. О. Вакуленко [та ін.] ; ред.: Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчук. - Тернопіль : Укрмедкнига, 2019. - 372 с. (615.82/О-75)
5. Пасенко, М. і Глиняна, О. (2018) «МЕТОДИКА ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ОСІБ ПІСЛЯ АМПУТАЦІЇ НИЖНЬОЇ КІНЦІВКИ НА РІВНІ ГОМІЛКИ», Молодий вчений, 2 (54), с. 458-461. доступний у: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/5154>
6. Нагорна, О. Б. and Дехтерук, В. С. (2020) ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ХВОРИХ ПІСЛЯ АМПУТАЦІЇ НИЖНІХ КІНЦІВОК. Реабілітаційні та фізкультурно

Зав. кафедри спортивної,
фізичної та реабілітаційної
медицини, фізичної терапії,
ерготерапії, к.мед.н, доцент

Олена МАРКОВСЬКА

